



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

вул. Підгірна, 46, м. Ужгород, Закарпатська область, 88000
тел: (0312) 61-33-21, 42-99-89 факс: (0312) 61-33-96
e-mail: official@uzhnu.edu.ua Код ЄДРПОУ 02070832

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»,

д. мед. н., професор

Іван МИРОНЮК

« 25 » 11. 2023 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 14.02.03 «Соціальна медицина» на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» РИГАН Михайла Михайловича

Витяг з протоколу

24.11.2023 № 4

м. Ужгород

фахового семінару на кафедрі наук про здоров'я ДВНЗ «Ужгородський національний університет», проведеного відповідно до наказу ректора ДВНЗ «Ужгородський національний університет» від 16.11.2023 року № 59/01-04 «Про проведення попередньої експертизи докторської дисертації»

Голова – д. мед. н. професор Миронюк І. С., проректор із наукової роботи.

Секретар – к. мед. н. доцент Білак-Лук'янчук В. Й., доцент кафедри наук про здоров'я.

Присутні: д. мед. н., професор Миронюк І. С., д. мед. н. професор Слабкий Г. О., д. мед. н. професор Погоріляк Р. Ю., д. психолог. н., професор Яцина О. Ф., д. мед. н. доцент Брич В. В., к. мед. н., доц. Білак-Лук'янчук В. Й., к. н. з держ. управління, доц. Корольчук О. Л., к. екон. н., доц. Бутусов О. Д., к. мед. н., доц. Керецман А. О.

Всього:

докторів наук – 5

кандидатів наук - 4

У тому числі зі спеціальності дисертації, яку обговорювали:

докторів наук – 4

кандидатів наук – 2.

Порядок денний:

Попередня експертиза докторської дисертації Риган Михайла Михайловича на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність 14.02.03 «Соціальна медицина»).

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувача наукового ступеня доктора медичних наук Риган Михайла Михайловича на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» з викладенням основних положень дисертації.

Після доповіді були поставлені такі запитання (5):

Д. психол. н. професор Яцина О. Ф.:

1. Шановний Михайле Михайловичу. Ви обґрунтували, розробили та представили функціонально-організаційну модель перспективної системи забезпечення безпечного лікарняного середовища. Поясніть, яке місце в даній моделі займає профілактика медичних, в тому числі лікарських та медсестринських, помилок та які шляхи на рівні закладів охорони здоров'я можуть бути найбільш ефективними.

Відповідь:

Шановна Олено Федорівно! Дякую за запитання. Дозвольте відповісти. По-перше, ідея запропонованої нами функціонально-організаційної моделі безпечного лікарняного середовища першочергово полягає у попередженні

несприятливих подій, на відміну від існуючої системи, яка реагує на помилки та на сприятливі події, які вже сталися.

По-друге, не буде зрушень у безпековій сфері без уваги перших осіб лікарняних закладів до проблем безпеки і якщо перші особи не будуть заохочувати персонал відкрито заявляти про помилки.

Бажано організувати роботу мультипрофесійної групи з ідентифікації ризиків. І за наявності максимально повної інформації про джерела небезпек організувати управління ризиками, які ще не реалізувались. Для цього потрібен відповідний підрозділ, до складу якого увійшли б фахівці розрізних безпекових підрозділів (відділу якості, відділу інфекційного контролю, охорони праці тощо).

Тобто нічого зверх того, що є наша модель не вимагає. Необхідно лише оптимізувати наявні сили і засоби та взяти на озброєння уже напрацьований відповідний досвід.

Дякую за увагу.

К. н. держ. управління, доцент Корольчук О. Л.:

2. Шановний Михайле Михайловичу. За результатами проведеного дослідження Вами розроблено та представлено проєкт стратегії формування безпечного лікарняного середовища. Безумовно Ви використовували кращий міжнародний досвід. Прошу пояснити, як враховані в даній стратегії питання психологічного та деонтологічного характеру відношень між медичними працівниками і пацієнтами.

Відповідь:

Шановна Олено Ласлівно! Дякую за запитання. Дозвольте відповісти. Проблема ця настільки актуальна, що ВООЗ запропонувало обговорити під час цьогорічного Всесвітнього дня безпеки пацієнтів (17 вересня) можливі шляхи підвищення ролі пацієнтів та їх опікунів у формуванні більш безпечної охорони здоров'я. Загалом у світі відбувається трансформація ставлення до пацієнта як безправного об'єкта лікувально-діагностичного

процесу до ставлення як повноправного суб'єкта цього процесу і споживача послуг, який вправі знати все про послуги, які йому пропонують і брати участь у виборі цих послуг.

У нашій же стратегії цій важливій проблемі присвячено цілий розділ.

Дякую за увагу.

К. екон. н. доцент Бугусов О. Д.:

3. Шановний Михайле Михайловичу. Вимогою специфікації Національної служби здоров'я України є наявність в закладі охорони здоров'я програми забезпечення безпеки пацієнтів. Враховуючи, що фінансування закладів охорони здоров'я бюджетним коштом здійснюється виключно через НСЗУ, такі програми в закладах існують. Чи можете Ви надати інформацію, наскільки покращилася ситуація в системі охорони здоров'я України в плані забезпечення безпечного лікарняного середовища за час функціонування Національної служби здоров'я України?

Відповідь:

Шановний Олександр Дмитровичу! Дякую за запитання. Дозвольте відповісти. НСЗУ вимагає від закладів наявності програми інфекційної безпеки для пацієнтів. Формально такі програми наявні у всіх закладах охорони здоров'я, які мають угоди із Національною службою здоров'я України. Ніхто ніколи не перевіряв їх ефективність та застосування. Результати не оцінювалися. За порушення не передбачені санкції. Тому наявність таких програм є формальною ознакою для укладання відповідних угод. Дякую за увагу.

ВИСТУПИЛИ:

Рецензенти:

1. Д. мед. н. доцент **Брич В. В.** надала позитивну оцінку дисертації Риган М. М. на тему: «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» з такими зауваженнями та запитаннями:

Принципових зауважень до проведення та оформлення дисертаційної роботи немає, у тексті зустрічались поодинокі орфографічні та стилістичні помилки, які в процесі рецензування виправлені автором роботи.

Запитання:

Шановний Михайле Михайловичу. В частині провідних країн світу на державному рівні ведеться облік медичних помилок та негативного впливу перебування в закладах охорони здоров'я пацієнтів. Наявна певна статистика летальних наслідків в результаті порушень з боку медичного персоналу. Прошу пояснити, чи існує подібна статистика в Україні і що вона включає? Якими юридичними нормами це питання регламентується? Які юридичні наслідки має лікарська помилка для медичного персоналу?

Відповіді:

Шановна Валеріє Володимирівно! Дякую Вам за згоду на рецензування роботи та позитивну оцінку. Дозвольте відповісти на запитання.

Реєстрація несприятливих подій в охороні здоров'я, зокрема і помилок медичного персоналу, передбачено практично всіма формами звітності, всіма документами, що заводяться на стаціонарних та амбулаторних пацієнтів. Але ж ці несприятливі події не реєструються, як уже відмічалось, через наявність репресивної культури реагування на помилки медичного персоналу. Останнім нормативним документом, що передбачав створення системи реєстрації медичних помилок, був Національний план заходів щодо неінфекційних захворювань для досягнення глобальних цілей сталого розвитку, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України у 2018 році. Але минув 2020 рік, до якого передбачалось цей план реалізувати, а така система так і не створена.

До речі, ми запропонували Методичні рекомендації з формування обліку дефектів надання медичної допомоги. Що стосується відповідальності медичного персоналу за дефекти надання медичної допомоги, то цим питанням відведено 16 статей Кримінального кодексу. Щороку заводиться близько 1000 судових справ щодо медичного персоналу, проте до суду

доводяться одиниці. Але ж не визначено, що таке медична помилка, за яку у всьому світі персонал не карається. Не визначено чим помилка відрізняється від подій, що передбачають кримінальну відповідальність і в цьому велика проблема.

Висновок рецензента:

Дисертація Риган М. М. на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Соціальна медицина») відповідає паспорту наукової спеціальності «Соціальна медицина», принципам академічної доброчесності, вимогам пп. 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ 17 листопада 2021 р. № 1197, та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, і може бути представлена до захисту в спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

2. Д. мед. н. професор Слабкий Г. О. надав позитивну оцінку дисертації Риган М.М. на тему: «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» без принципових зауважень.

В плані дискусії та уточнення окремих положень, висунутих автором, виникли **запитання:**

Які необхідно прийняти управлінські рішення та запровадити організаційні заходи для запровадження в закладах охорони здоров'я України запропонованої Вами системи? І як Ви вважаєте, скільки для цього знадобиться часу?

Відповідь:

Шановний Геннадію Олексійовичу! Дякую Вам за рецензування, можливість виправити недоліки та позитивну оцінку роботи. Дозвольте відповісти на запитання:

На наш погляд, слід прийняти відповідні рішення на всіх рівнях державного управління та запровадити ефективний моніторинг цих упроваджень та результатів. Крім того, мають бути проведені відповідні організаційні підготовчі заходи. Зокрема, підготовка організаторів охорони здоров'я та відповідальних осіб і запровадження системи мотивації медичних працівників до реєстрації лікарських помилок. Така підготовча робота потребує часу, тому навіть при її інтенсивному режимі на це необхідно до двох років.

Висновок рецензента:

Враховуючи все вище викладене, вважаю дисертацію Риган М. М. на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук такою, що повністю відповідає паспорту наукової спеціальності «Соціальна медицина», принципам академічної доброчесності, вимогам пп. 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ 17 листопада 2021 р. № 1197, та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, і може бути представлена до захисту в спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

3. Д. мед. н. професор Миронюк І. С. надав позитивну оцінку дисертації Риган М. М. на тему: «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» з такими зауваженнями та запитаннями:

Зауваження:

Занадто деталізовано структуру представлення матеріалів першого розділу, що ускладнює сприйняття аналітичного матеріалу.

Запитання:

Шановний Михайле Михайловичу! Дослідження, результати якого Ви нам представили, проводилося в довоєнний період. В теперішній час Україна знаходиться в стані війни проти російської агресії. Поясніть, як вплинула війна України проти російської агресії на стан безпеки пацієнтів в закладах охорони здоров'я України і які особливі заходи мають здійснюватися для забезпечення високого рівня безпеки пацієнтів?

Відповіді:

Шановний Іване Святославовичу! Дякую за проведене рецензування, надані зауваження та позитивну оцінку дисертації. Дозвольте відповісти на запитання.

Війна проти російської агресії визначила нові глобальні виклики для закладів охорони здоров'я по забезпеченню безпечних умов як для пацієнтів, так і для медичних працівників. В першу чергу це стосується регіонів, в яких відбуваються активні бойові дії та регіонів з високою ймовірністю обстрілів. Це може призвести до загибелі людей (пацієнтів і персоналу), які знаходяться в закладі охорони здоров'я під час обстрілів. Створення безпечних умов потребує наявності спеціально обладнаних укриттів та відпрацювання маршрутів евакуації, особливо це стосується тяжкохворих пацієнтів. Небезпеку для життя пацієнтів та порушення лікувально-діагностичного процесу викликають також відключення електропостачання, що передбачає необхідність наявності резервних засобів електропостачання лікарень.

В даних умовах в кожному закладі охорони здоров'я мають бути розроблені та відпрацьовані дії на випадок загрози ураження та ураження лікарні. Дякую за увагу.

Висновок рецензента:

Дисертація Риган М. М. на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 222 Медицина

(наукова спеціальність «Соціальна медицина») повністю відповідає паспорту наукової спеціальності «Соціальна медицина», принципам академічної доброчесності, вимогам пп. 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ 17 листопада 2021 р. № 1197, та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, і може бути представлена до захисту в спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

В обговоренні дисертації взяли участь: доктор медичних наук, професор Погоріляк Р. Ю., доктор психологічних наук, професор Яцина О. Ф., кандидат медичних наук, доцент Білак-Лук'янчук В. Й., кандидат економічних наук, доцент Бутусов О. Д., кандидат наук з державного управління Корольчук О. Л., які відмітили позитивні людські та високі професійні якості здобувача, значний досвід Риган М. М. у практичній діяльності, актуальність теми дисертаційного дослідження, наголосили на науковій та практичній цінності роботи, отриманих результатів і висновків та рекомендували після виправлення несуттєвих зауважень щодо оформлення результатів дослідження подати дисертаційну роботу Риган М. М. на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» до офіційного захисту у спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

На підставі доповіді здобувача, відповідей на запитання учасників фахового семінару, виступів рецензентів та їх позитивних висновків, наукової дискусії та обговорення дисертації учасниками фахового семінару спільне засідання дійшло до висновку:

ВИСНОВОК

щодо дисертації Риган Михайла Михайловича на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.02.03 «Соціальна медицина»:

1. Характеристика особистості здобувача.

Риган Михайло Михайлович народився 21 листопада 1975 року у м. Ужгород Закарпатської області. У 1998 році закінчив Ужгородський державний університет за спеціальністю «Лікувальна справа». У 1998 - 2000 рр. навчався в інтернатурі в КМАПО ім. П. Л. Шупика за спеціальністю «Ортопедія та травматологія». Після закінчення інтернатури працював лікарем ортопедом-травматологом.

У 2007 році захистив кандидатську дисертацію за фахом ортопедія та травматологія на тему «Вплив глюкокортикоїдів та антигомотоксичних препаратів на суглобовий хрящ при його механічному пошкодженню у спортсменів».

З 2007 по 2011 рр. за сумісництвом працював доцентом кафедри спортивної медицини НУФВСУ м. Київ.

З 2008 по 2014 рр. працював на посаді директора Центру Спортивної травматології НУФВСУ м. Київ.

З 2014 по 2015 рр. працював директором Департаменту охорони здоров'я КМДА.

З 2015 по 2017 рр. працював у МАП Фірма «Реабілітація» на посаді лікаря ортопеда-травматолога.

З 2017 по 2022 рр. працював директором ТОВ «Інститут Спортивної травматології» та в ньому за внутрішнім сумісництвом лікарем ортопедом-травматологом.

З 2022 року по теперішній час працює на посаді директора Центру спортивної травматології та відновної медицини НУФВіС України.

З вересня 2021 року по грудень 2022 року навчався в Західноукраїнському національному університеті за спеціальністю 231. По закінченню навчання отримав ступінь магістра за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».

В 2015 році присвоєно звання «Заслужений лікар України».

Докторська дисертація виконувалась на базі ДВНЗ «Національний Університет фізичного виховання і спорту України», м. Київ.

За темою дисертації опубліковано 50 наукових праць, із яких 7 – у наукових періодичних виданнях, що індексуються в Scopus/WoS, 19 – у наукових періодичних фахових виданнях, рекомендованих МОН України, 18 – наукових статей і тез апробаційного характеру, а також 6 – інформаційних листів та методичних рекомендацій.

2. Затвердження теми дисертації.

Тема дисертації Риган М. М. «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» затверджена на засіданні вченої ради Ужгородського національного університету (протокол № 10 від 16.11.2023 р.).

3. Актуальність теми дисертації.

Однією з нагальних проблем діяльності галузі охорони здоров'я в Україні є формування безпечних умов перебування пацієнтів в закладах охорони здоров'я та безпечних умов праці медичних працівників.

Необхідно зазначити, що проблема ненавмисної шкоди пацієнтам є глобальним викликом громадському здоров'ю. Так, кожний 8-й зі 100 пацієнтів під час отримання лікарняної допомоги наражається на шкоду і кожний 20-й набуває внутрішньолікарняну інфекцію. При цьому, щороку 134 мільйони випадків шкоди пацієнтам відбувається через небезпечну допомогу в лікарнях країн з низьким і середнім рівнем доходів населення, що призводить до 2,6 мільйона смертей. В Україні така статистика відсутня.

Слід відзначити, що процеси реформування системи охорони здоров'я в Україні за останні більш, ніж 20 років, практично не торкнулися питання створення безпечного лікарського середовища та формування культури безпеки у медичних працівників.

При цьому, комплексних наукових робіт з даної тематики в сучасних умовах розвитку системи охорони здоров'я України не проводилося.

Дане і визначило актуальність даного дисертаційного дослідження та його мету і завдання.

4. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертація є самостійним дослідженням автора, яке відповідає темі науково-дослідної роботи кафедри наук про здоров'я ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: «Медико-демографічна та санітарно-епідеміологічна ситуація в Закарпатській області як чинник формування регіональної системи громадського здоров'я» (№ державної реєстрації 0121U109777, термін виконання – 2021-2025 рр.).

5. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Вперше в Україні отримано результати щодо рівнів, структури та динаміки виробничого травматизму серед медичного персоналу у закладах охорони здоров'я України; виявлено основні причини та оцінено рівні медичних, соціальних та економічних наслідків лікарських помилок у вітчизняних закладах охорони здоров'я; оцінено стан культури безпеки у вітчизняній охороні здоров'я; удосконалено нормативно-правові вимоги до культури безпеки у сфері охорони здоров'я та удосконалено і частково впроваджено у діяльність вітчизняних лікувально-профілактичних закладів концепцію культури безпеки для формування безпечного лікарняного середовища; науково обґрунтовано та розроблено парадигму безпечного лікарняного середовища на засадах культури безпеки.

У роботі набуло подальшого розвитку впровадження заходів із попередження ненавмисної шкоди пацієнтам та мінімізації її наслідків на засадах концепції культури безпеки, визначено її медичну, соціальну та економічну складові ефективності.

6. Теоретичне та практичне значення результатів дослідження. Використання результатів роботи.

Теоретична цінність результатів дослідження полягає в доповненні та розвитку теорії соціальної медицини, організації та управління охороною здоров'я в частині розробки теоретико-методичних підходів та впровадження концепції системи безпечного лікарняного середовища на засадах культури безпеки.

Практична цінність результатів дослідження полягає в тому, що вони стали підставою для розробки моделі культури безпеки у системі охорони здоров'я; функціонально-організаційної моделі системи безпечного лікарняного середовища; організаційно-методичних документів та інформаційних матеріалів для медичного персоналу і керівного складу закладів охорони здоров'я; впровадження окремих елементів культури безпеки у сфері охорони здоров'я, покладених в основу Указу Президента України від 04.09.2019 № 648 «Про День безпеки пацієнтів»; доповнень до проекту Закону України «Про безпеку праці та здоров'я працівників»; Концепції системи попередження дефектів надання медичної допомоги у вітчизняній системі охорони здоров'я.

— 7. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Ступінь обґрунтованості та достовірності сформульованих у дисертації положень, висновків і рекомендацій високий, достовірність яких підтверджується достатнім обсягом первинних джерел інформації на кожному етапі дослідження та відповідною статистичною обробкою даних. Це дозволило одержати релевантні результати високого ступеня вірогідності для досягнення основної мети та вирішення поставлених завдань дослідження.

Робота базується на достатньому за обсягом первинному матеріалі:

- аналізі наукових публікацій, нормативних документів, статистичних матеріалів: 423 джерела, з яких 245 – латиницею;

- аналізі Законів України – 7, законопроектів – 3; наказів МОЗ України – 15, інструктивно-методичних матеріалів – 13, робочих програм і тематичних планів з окремих дисциплін – 12;

- аналізі щорічних звітів ЗОЗ за формою № 20 мед – 36, щорічних звітів центрів медичної статистики департаментів охорони здоров'я КМДА і КОДА з 2010 по 2019 роки – 20, щорічних звітів ДЗ «Центр медичної статистики МОЗ України» «Показники здоров'я населення та використання ресурсів охорони здоров'я в Україні» з 2002 по 2021 роки – 18, статистичних збірників «Праця України» Держстату України з 2003 по 2013 роки – 11, Національних рахунків охорони здоров'я з 2003 по 2017 роки – 15; результатів міжнародного ТЛД-аудиту (МАГАТЕ/ВООЗ) якості дозиметрії під час проведення процедур на кобальтових телегамма-апаратах в Україні (1998-2014 рр.) – 16;

- аналізі наказів МОЗ України «Про підсумки роботи з питань охорони праці, безпеки руху автотранспорту та протипожежного захисту об'єктів в системі» з 2004 по 2009 роки – 6, бази даних з виробничого травматизму Держпраці України з 2006 по 2018 роки – 12, статистичних бюлетенів «Травматизм на виробництві» Держстату України з 2010 по 2016 роки – 7, статистичних збірників «Праця України» Держстату України з 2003 по 2013 роки – 11;

- анкетах опитування медичного персоналу трьох вітчизняних ЗОЗ з культури безпеки – 161, лікарів-патологоанатомів патологоанатомічних бюро (центрів) – 36, анкетах опитування медичного персоналу щодо причин проблем безпеки пацієнтів в Україні – 52, анкетах експертів – 24.

В ході виконання дисертаційного дослідження застосовано сучасні методи дослідження: *системного підходу* – на кожному з етапів виконання роботи з метою формування та вирішення проблеми дослідження; *бібліографічний* – для наукового аналізу вітчизняної та зарубіжної літератури за тематикою дослідження; *епідеміологічний* – для аналізу рівнів стаціонарної та післяопераційної летальності, інфекцій, асоційованих з наданням медичної

допомоги, рівнів та структури виробничого травматизму в охороні здоров'я; *медико-статистичний* – для статистичної обробки та аналізу отриманої інформації щодо основних показників динаміки стану безпеки пацієнтів та безпеки і гігієни праці медичних працівників; *концептуального моделювання* – з метою формування моделі культури безпеки у вітчизняній охороні здоров'я, наукового обґрунтування концептуального документа з мінімізації ризиків для хворих та медичного персоналу і моделювання функціонально-структурної схеми його впровадження в практику лікарняних установ; *соціологічний і триангуляційний* – для оцінки культури безпеки в лікарняних закладах і причин дефектів надання медичної допомоги.

Застосовано адекватні сучасні методи статистичного аналізу та статистичної обробки даних.

Інформативні таблиці та рисунки забезпечують обґрунтованість і достовірність результатів дослідження. Матеріали, наведені в дисертації, відповідають первинній документації.

8. Апробація результатів дисертації.

Основні положення дисертаційної роботи доповідались: на науково-практичному семінарі «Перспективи запровадження в Україні системи управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» (актуальні проблеми та завдання) (м. Київ, 23 вересня 2015 р.), нарадах фахівців, відповідальних за викладання навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» у вищих навчальних медичних закладах (м. Київ, 27 січня 2017 р., 23 січня 2018 р.), засіданні круглого столу «Безпека пацієнтів – актуальна проблема вітчизняної системи охорони здоров'я» (м. Київ, 09 лютого 2017 р.), на IV, V, VI, VII, VIII, IX міжнародних конференціях «Медична фізика – сучасний стан, проблеми, шляхи розвитку. Новітні технології» (м. Київ, 24 вересня 2015 р., 16–17 червня 2016 р., 28–29 вересня 2017 р., 27–28 вересня 2018 р., 23–25 вересня 2020 р.), Науково-практичній конференції «Медичне забезпечення антитерористичної операції: науково-організаційні та медико-соціальні аспекти» (м. Київ, 16–17 червня

2016 р.), Науково-практичній конференції «Актуальні питання гігієни та екологічної безпеки України» (м. Київ, 20–21 жовтня 2016 р.), Шостому національному конгресі з біоетики з міжнародною участю (м. Київ, 27–30 вересня 2016 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Безпека пацієнтів в Україні; стан і шляхи її покращення» (м. Дніпро, 06–07 червня 2017 р.), X Конгресі Асоціації патологів України (м. Івано-Франківськ, 27–28 вересня 2018 р.), Науково-практичній конференції з міжнародною участю «Громадське здоров'я: проблеми та перспективи розвитку» (м. Остріг, 29 листопада 2018 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасна патоморфологічна діагностика в клінічній практиці лікаря» (м. Вінниця, 11–12 квітня 2019 р.), Науково-практичній конференції «Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України» (XV Марзеєвські читання, м. Київ, 17 жовтня 2019 р.), 9-й Міжнародній конференції, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, 23–25 вересня 2020 р.), Науково-практичній конференції «Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України» (XVII Марзеєвські читання, м. Київ, вересень 2021 р.), Науково-практичній конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня безпеки пацієнтів 2021 року «Безпека пацієнтів в Україні: на шляху до національного плану дій» (м. Київ, 17 вересня 2021 р.), Науково-практичній конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня безпеки пацієнтів «Безпека пацієнта, безпека медицини» (м. Київ, 15 вересня 2021 р.), науковому форумі «Конференція – екосистема. Family doctor assistance. Питання безпеки та ефективності в умовах воєнного часу» (м. Київ, 16 вересня 2022 р.).

9. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях та особистий внесок у них автора.

Усі положення дисертаційної роботи повністю відображені в 50 наукових працях, із яких 7 – у наукових періодичних виданнях, що індексуються в Scopus/WoS, 19 – у наукових періодичних фахових виданнях,

рекомендованих МОН України, 18 наукових статей і тез апробаційного характеру, а також 6 інформаційних листів та методичних рекомендацій.

Роботи підготовлені та написані автором особисто на матеріалах власних досліджень, у публікаціях в співавторстві – внесок здобувача провідний.

10. Список робіт, опублікованих за темою дисертації, та конкретний внесок здобувача.

Наукові праці,

в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Риган М. М. Проблеми діагностики і лікування артрозу і інформаційні аспекти і висновки // *Медична інформатика та інженерія*. 2013. № 2. С. 29–32.

2. Риган М. М. Уніфікація та гармонізація інформації в артрології для створення прогнозування результатів оперативного втручання. *Медична інформатика та інженерія*. 2013. № 4. С. 24–27.

3. Риган М. М., Скалецький Ю. М. Безпека пацієнтів: актуальна проблема. *Військова медицина України*. 2013. Т.14, № 4. С. 37–42 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 4 с.).

4. Риган М. М. Концептуальна основа застосування онтології для систематизації знань в ортопедії. *Медична інформатика та інженерія*. 2014. № 2. С. 19–21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mii_2014_2_6.

5. Страфун С. С., Костогриз О. А., Риган М. М., Ільїн Ю. В., Костогриз Ю. А., Нечипоренко Р. В. Інвалідність внаслідок травм та захворювань колінного суглоба. *Клінічна хірургія*. 2015. № 2. С. 67–69 (визначення мети, організація та проведення збору та аналізу даних, участь у проведенні опису та узагальненні результатів досліджень. Авторських 1,5 с.).

6. Страфун С. С., Костогриз О. А., Риган М. М., Костогриз Ю. А., Нечипоренко Р. В. Причини незадовільних результатів та помилки в лікуванні хворих з ушкодженням хряща колінного суглоба. *Літопис*

травматології та ортопедії. 2015. № 2. С. 110–115 (визначення мети, організація та проведення збору даних, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 3 с.).

7. Пилипенко М. І., Стадник Л. Л., Риган М. М., Скалецький Ю. М., Шальопа О. Ю. Медико-соціальні наслідки проблем безпеки пацієнтів в онкорадіології. *Проблеми радіаційної медицини та радіобіології. 2015. Вип. 20. С. 204–214. URL: http://www.radiationproblems.org.ua/20_2015_ru_s204.html (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, організація та проведення збору отриманих даних, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 7 с.).*

8. Науменко А. Н., Скалецький Ю. Н., Кралько А. А., Рыган М. М. Зарубежный опыт подготовки специалистов по вопросам безопасности пациентов и возможности его использования в Украине и Беларуси. *Вопросы организации и информатизации здравоохранения. 2017. № 4 (93). С. 60–68 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 6 с.).*

9. Сердюк А. М., Риган М. М., Науменко О. М., Асаулюк І. К., Скалецький Ю. М. Питання безпеки хворих у системі забезпечення якості надання медичної допомоги. *Лікарська справа. 2017. № 1–2. С. 149–155 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 4 с.).*

10. Бадюк М. І., Микита О. О., Семенів І. П., Риган М. М., Косарчук В. В. Аналіз структури невідкладних станів військовослужбовців Збройних Сил України в сучасних умовах. *Патологія. 2018. Т. 15, № 2 (43). С. 142–148 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, участь у статистичній обробці отриманих даних, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 3 с.).*

11. Осьодло Г. В., Асаулюк І. К., Цвігун Г. В., Риган М. М., Федорова О. А. Патогенетичні фактори і основні види посттравматичних

клініко-рентгенологічних проявів і синдромів з боку органів грудної порожнини у військовослужбовців з важкою бойовою хірургічною травмою. *Проблеми військової охорони здоров'я* : зб. наук. пр. Київ. 2019. Вип. 52. С. 161–171 (визначення мети, організація та проведення збору даних, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 6 с.).

12. Сердюк А. М., Скалецький Ю. М., Риган М. М. Концепція формування стратегії попередження дефектів надання медичної допомоги у вітчизняній системі охорони здоров'я. *Довкілля та здоров'я*. 2020. № 1 (94). С. 4–11 (визначення мети, організація та проведення збору даних, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 5 с.).

13. Яворовський О. П., Скалецький Ю. М., Брухно Р. П., Шкурба А. В., Киричук І. М., Риган М. М. Проблеми безпеки, гігієни праці та інфекційного контролю в боротьбі з професійними захворюваннями медичних працівників на COVID-19 у закладах охорони здоров'я України. *Медичні перспективи*. 2020. Т. XXV, № 4. С. 159–165 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, організація та проведення збору отриманих даних, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 4 с.).

14. Науменко О. М., Скалецький Ю. М., Риган М. М., Дідковський В. Л. Масштаби стаціонарної летальності пацієнтів через інциденти безпеки у вітчизняних лікарняних закладах. *Світ медицини та біології*. 2020. № 3(73). С. 74–77. URL: <https://womab.com.ua/smb-2020-03/8600> (організація та проведення збору даних, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 2 с.).

15. Naumenko Oleksandr M., Skaletsky Yurii M., Didkovskyy Viacheslav L., Rigan Mykhailo M., Maluk Oksana O. Safety of patients and medical staff in curricula and training programs for medical professionals in Ukraine. *Wiadomości Lekarskie*. 2020. Vol. LXXIII, Issue 10. P. 2265–2268 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 2 с.).

16. Яворовський О. П., Шкурба А. В., Скалецький Ю. М., Брухно Р. П., Харчук Л. В., Бугро В. І., Риган М. М. Гігієна та охорона праці медичного персоналу в умовах подолання пандемії COVID-19 (перше повідомлення). *Довкілля та здоров'я*. 2020. № 3 (96). С. 10–18 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 4 с.).

17. Яворовський О. П., Шкурба А. В., Скалецький Ю. М., Брухно Р. П., Харчук Л. В., Бугро В. І., Понятовський В. А., Риган М. М. Гігієна і безпека праці медичного персоналу в умовах подолання пандемії COVID-19. Друге повідомлення: зміни і проблеми. *Довкілля та здоров'я*. 2020. № 4 (97). С. 4–13 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, організація та проведення збору отриманих даних, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 4 с.).

18. Думенко Т. М., Яворовський О. П., Скалецький Ю. М., Брухно Р. П., Зінченко Т. О., Риган М. М. Пріоритетні проблеми системи фармаконагляду в формуванні безпеки пацієнтів і лікарняного середовища. *Фармакологія та лікарська токсикологія*. 2020. Том 14, № 4. С. 251–259 (визначення мети, організація та проведення збору отриманих даних, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 4 с.).

19. Скалецький Ю. М., Яворовський О. П., Гичка С. Г., Риган М. М., Дідковський В. Л. Тенденції стаціонарної та післяопераційної летальності як показників безпеки пацієнтів в Україні. *Український медичний часопис*. 2020. № 3 (137), Т. 2. V/VI. DOI: 10.32471/umj.1680-3051.137.182411 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, організація та проведення формування бази даних, участь у проведенні статистичного аналізу, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 2 с.).

20. Тенденції стаціонарної та післяопераційної летальності як показників безпеки пацієнтів на рівні окремих закладів охорони здоров'я (повідомлення 2). Скалецький Ю. М., Яворовський О. П., Гичка С. Г., Риган М. М., Горваль А. К. *Український медичний часопис*. 2020. № 6 (140), Т. 2.

XI/XII (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, організація та проведення формування бази даних, участь у проведенні статистичного аналізу, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 2 с.).

21. До питання забезпечення безпечного лікарняного середовища. Яворовський О. П., Скалецький Ю. М., Брухно Р. П., Риган М. М., Зінченко Т. О., Таран Н. В. *Довкілля та здоров'я*. 2021. № 3. С. 56–63 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, організація та проведення збору даних, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 4 с.).

22. Скалецький Ю. М., Риган М. М. Психологічний вплив уражуючих факторів ядерного вибуху та чинників радіаційних аварій на різні людські контингенти. Досвід військових формувань у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС через призму сучасних радіаційних та хімічних загроз (до 35 роковин аварії на Чорнобильській атомній електростанції). *Розділ монографії*. Київ : Видавництво «Людмила». 2021. С. 379–388 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, участь у проведенні аналізу, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 7 с.).

23. COVID-19 as a stress test of healthcare establishments effectiveness and reliability measured nationally and globally. Yavorovskyi Oleksandr P., Naumenko Oleksandr M., Skaletsky Yurii M., Brukhno Roman P., Rigan Mykhailo M. *Wiadomości Lekarskie*. Vol. LXXIV, Is. 10. Part. 1. October 2021. P. 2471–2477 (визначення мети, організація та проведення збору отриманих даних, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 4 с.).

24. Культура безпеки пацієнтів у закладах охорони здоров'я України (повідомлення 1). Яворовський О. П., Риган М. М., Науменко О. М., Скалецький Ю. М., Гичка С. Г., Іванько А. В., Брухно Р. П., Горваль А. К. *Медичні перспективи*. 2021. Т. XXVI, № 3. С. 179–187 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, організація та проведення

анкетування респондентів, участь у проведенні аналізу даних, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 5 с.).

25. Порівняльний аналіз культури безпеки у вітчизняних та зарубіжних лікарняних закладах і підприємствах інших сфер діяльності (повідомлення 2). Яворовський О. П., Риган М. М., Науменко О. М., Скалецький Ю. М., Гичка С. Г. *Медичні перспективи*. 2021. Т. XXVI, № 4. С. 153–160 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, організація та проведення анкетування респондентів, участь у проведенні аналізу даних, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 4 с.).

26. Яворовський О. П., Риган М. М., Іванько О. В., Скалецький Ю. М., Брухно Р. П. Система забезпечення безпеки персоналу і пацієнтів у лікарняних закладах: стратегія удосконалення. *Український журнал військової медицини*. 2021. Т. 22. С. 23–33 (аналіз джерел сучасної наукової літератури, визначення мети, участь у проведенні досліджень, описі та узагальненні результатів досліджень. Авторських 6 с.).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

27. Сердюк А. М., Риган М. М., Скалецький Ю. М. Етика і культура безпеки у медичній практиці: матеріали VI націон. конгресу з біоетики, м. Київ, 27–30 вересня 2016 р. Київ, 2016. С. 30.

28. Пилипенко М. І., Стадник Л. Л., Риган М. М., Скалецький Ю. М., Шальопа О. Ю. Безпека пацієнтів в онкорадіології: медико-соціальні аспекти. *Medical physics – The current status, problems. The ways of development. Innovation technologies : Book of Abstracts V International Workshop. Tarasa Shevchenko Nnational Universiti of Kyiv, 16 Sept. 2016. Kyiv, 2016. P. 38.*

29. Скалецький Ю. М., Риган М. М., Котик Ю. Я., Штаюра А. М. Прихильність культурі безпеки персоналу вітчизняних закладів охорони здоров'я. *Medical physics – the current status, problems, the ways of development. Innovation technologies : Book of Abstracts VI International conference. Tarasa Shevchenko Nnational Universiti of Kyiv, 28–29 Sept. 2017. Kyiv, 2017. P. 109–111.*

30. Скалецький Ю. М., Риган М. М., Майстренко В. В., Різник К. С. Виробничий травматизм у медичній сфері в Україні. *Безпека пацієнтів в Україні: стан і шляхи її покращення* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 6–7 червня 2017 р.) / за заг. ред. акад. НАМН України А. М. Сердюка та чл.-кор. НАМН України Т. О. Перцевої Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2017. С. 88–89.

31. Скалецький Ю. М., Риган М. М., Штаюра А. М. Перспективи розбудови безпечного лікарняного середовища на засадах культури безпеки. *Medical physics – the current status, problems, the ways of development. Innovation technologies* : Book of Abstracts VII International conference. Tarasa Shevchenko National University of Kyiv, 27–28 Sept. 2018. Kyiv, 2018. P. 63–67.

32. Скалецький Ю. М., Риган М. М., Асаулюк І. К. Проблема культури безпеки пацієнтів і можливості патологоанатомічної служби в розбудові більш безпечного лікарняного середовища. *Перспективи розвитку сучасної патології* : матеріали X конгресу патологів України, м. Івано-Франківськ, 27–28 вересня 2018 р. Івано-Франківськ : ІФНМУ, 2018. С. 167–169.

33. Гичка С. Г., Риган М. М., Скалецький Ю. М. Економічні аспекти безпеки пацієнтів. *Сучасна патоморфологічна діагностика в клінічній практиці лікаря* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ». 2019. С. 43–45.

34. Скалецький Ю. М., Риган М. М., Протас С. В., Штаюра А. М. Щодо безпечного лікарняного середовища як нової парадигми мінімізації ризиків для персоналу та пацієнтів. *Медична фізика – сучасний стан, проблеми, шляхи розвитку. Новітні технології* : матеріали 8-ї міжнар. конф. КНУ імені Тараса Шевченка, м. Київ, 26–28 вересня 2019 р. Київ : ДП «Редакція інформаційного бюлетеня «Офіційний вісник Президента України», 2019. С. 82–85.

35. Скалецький Ю. М., Риган М. М., Протас С. В., Михайленко П. М. Безпечне лікарняне середовище – нова парадигма забезпечення охорони праці медичних працівників і мінімізації ризиків для пацієнтів. *Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України* : матеріали

наук.-практ. конф. (XV Марзеєвські читання). Київ : Рекламне агентство TR Studio, 2019. С. 31–33.

36. Гичка С. Г., Яворовський О. П., Іванько О. В., Риган М. М., Брухно Р. П., Ніколаєнко С. І. Мультидисциплінарний підхід у менеджменті гострої хірургічної патології в аспекті безпеки пацієнтів. *Безпека пацієнтів в Україні: на шляху до національного плану дій* : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю до Всесвітнього дня безпеки пацієнтів 2021 року, м. Київ, 17 вересня 2021 р. Київ : Друкарня НМУ. Пр. Перемоги 34.

37. Скалецький Ю. М., Риган М. М., Протас С. В., Михайленко П. М., Брухно Р.П., Штаюра А. М. Методичні проблеми впровадження культури безпеки. *Медична фізика – сучасний стан, проблеми, шляхи розвитку. Новітні технології* : матеріали 9-ї міжнар. конф. КНУ імені Тараса Шевченка, м. Київ, 23–25 вересня 2020 р. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка. 2020. С. 71–74.

38. Скалецький Ю. М., Михайленко П. М., Протас С. В., Риган М. М. Кравченко С. В. Культура в контексті формування політики в охороні здоров'я. *Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України* : зб. тез доп. наук.-практ. конф. (сімнадцяті Марзеєвські читання). Вип. 21, м. Київ, вересень 2021 р. Київ, 2021. С. 34–37.

39. Скалецький Ю. Риган М., Брухно Р. Результати досліджень забезпечення безпеки пацієнтів в Україні 2017–2021 роки. План дій на 2022 рік. *Безпека пацієнта, безпека медицини* : зб. доп. наук.-практ. конф. з міжнар. участю до Всесвітнього дня безпеки пацієнтів, м. Київ, 15 вересня 2021 р. Київ, 2021. С. 26–28.

40. Скалецький Ю. С., Риган М. М. Безпека пацієнтів при наданні медичної допомоги потерпілим внаслідок ядерного чи радіаційного тероризму. *Конференція – екосистема. Family doctor assistance. Питання безпеки та ефективності в умовах воєнного часу*, м. Київ, 16 вересня 2022 р. Київ, 2022.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

41. Риган М. М. Особливості інформаційних підходів у підвищенні ефективності хірургічних втручань при артрозі. *Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики*. 2013. № 13. С. 78–79.

42. Сердюк А. М., Білий В. Я., Скалецький Ю. М., Верба А. В., Савицький В. Л., Осьодло Г. В., Риган М. М., Антоненко Л. П. Небойові втрати військовослужбовців у війнах і збройних конфліктах – надактуальна і недооцінена проблема. *Військова медицина України*. 2014. Т. 15, № 3. С. 13–19.

43. Сердюк А. М., Яворовський О. П., Скалецький Ю. М., Риган М. М., Майстренко В. В. Виробничий травматизм в медичній галузі: стан і тенденції. *Журнал Національної академії медичних наук України*. 2017. № 3–4. С. 47–54.

44. Яворовський О. П., Скалецький Ю. М., Риган М. М., Майстренко В. В., Горваль А. К., Брухно Р. П. Аналіз причин виробничого травматизму у медичній сфері як підґрунтя для його попередження. *Український журнал військової медицини*. 2020. № 1(2). С. 24–34.

45. Скалецький Ю. М., Риган М. М., Стадник Л. Л., Дідковський В. Л. Проблема безпеки пацієнтів у світі та Україні: інформаційний лист про нововведення у сфері охорони здоров'я. Укрмедпатентінформ МОЗ України. 2018. № 307. Київ, 2018. 4 с.

46. Скалецький Ю. М., Риган М. М., Протас С. В., Паустовський Ю. О., Брухно Р. П. Проблема виробничого травматизму у сфері охорони здоров'я : інформаційний лист про нововведення у сфері охорони здоров'я. Укрмедпатентінформ МОЗ України. 2019. № 270. Київ, 2019. 4 с.

47. Яворовський О. П., Варивончик Д. В., Скалецький Ю. М., Брухно Р. П., Риган М. М. Оцінка та управління виробничими ризиками, що зумовлені фізичними факторами, для забезпечення лікарняного середовища : інформаційний лист про нововведення в сфері охорони здоров'я. 2021. № 91. Укрмедпатентінформ МОЗ України, 2021. 4 с.

48. Сердюк А. М., Скалецький Ю. М., Яворовський О. П., Риган М. М., Гичка С. Г. Концепція стратегії попередження дефектів надання медичної допомоги у вітчизняній системі охорони здоров'я. Київ. Друкарня НМУ імені О. О. Богомольця, 2021. 16 с.

49. Яворовський О. П., Варивончик Д. В., Скалецький Ю. М., Брухно Р. П., Зінченко Т. О., Риган М. М. Управління виробничими ризиками в закладі охорони здоров'я для створення безпечного лікарняного середовища : методичні рекомендації. Київ. Друкарня НМУ пр. Перемоги 34, 2021. 47 с.

50. Яворовський О. П., Скалецький Ю. М., Брухно Р. П., Риган М. М., Лобода Т. В. та інш. Запровадження системи обліку та аналізу випадків неналежного надання медичної допомоги: методичні рекомендації. Київ. Друкарня НМУ. Пр. Перемоги 34, 2022. 23 с.

11. Особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Дисертаційна робота є самостійним науковим дослідженням з основним внеском автора в отримання наукових даних. Дисертантом самостійно визначено мету та завдання дослідження, розроблено спеціальну програму, обрано методи дослідження.

Автор провів аналіз наукових джерел інформації з проблем забезпечення безпеки в ЗОЗ, вивчив нормативно-правові засади реєстрації, обліку, звітності та попередження дефектів надання медичної допомоги в Україні, дослідив масштаби і наслідки дефектів надання медичної допомоги в ЗОЗ, а також рівні, тенденції та структуру причин виробничого травматизму в охороні здоров'я, оцінив стан культури безпеки у вітчизняній медичній галузі, науково обґрунтував парадигму безпечного лікарняного середовища на засадах культури безпеки та опрацював концептуальні засади її впровадження, узяв участь у розробці та впровадженні нормативно-правових і методичних документів. Питома вага власної участі – не менше 80 %. Дисертант особисто науково інтерпретував результати дослідження,

сформував всі розділи та висновки, впровадив окремі результати дослідження в практичну діяльність.

Матеріали кандидатської дисертації автора не були використані під час написання докторської дисертації.

12. Спеціальність, якій відповідає дисертація.

Дисертаційна робота повністю відповідає паспорту спеціальності 14.02.03 «Соціальна медицина».

13. Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертації.

Комісія з питань етики Ужгородського національного університету розглянула матеріали дослідження Риган М. М. на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» і прийняла рішення схвалити проведене дане медико-соціальне дослідження, що відповідає міжнародним нормативним актам, сучасним етичним нормам та принципам проведення наукових досліджень Гельсінської декларації, прийнятої Генеральною асамблеєю Всесвітньої медичної асоціації (1964-2016рр.), Конвенції ради Європи про права людини та біомедицину (1997р.), відповідних положень ВООЗ, Міжнародної ради медичних наукових товариств, міжнародного кодексу медичної етики (1983р.) та відповідних законів України (протокол засідання Комісії з питань етики Ужгородського національного університету № 12/2 від 21.11.2023 р.)

14. Оцінка мови та стилю дисертації.

За змістом та оформленням дисертаційна робота не викликає принципових зауважень, наявні поодинокі технічні та стилістичні помилки, окремі невдалі формулювання.

15. Відповідність дисертації вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора наук.

Дисертаційна робота Риган М. М. на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність 14.02.03 «Соціальна медицина») є кваліфікаційною науковою працею, яка містить наукові положення та нові науково обґрунтовані результати, одержані здобувачем особисто, що в сукупності вирішують актуальну для вітчизняної системи охорони здоров'я науково-практичну проблему щодо обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища.

Дисертаційне дослідження Риган М. М. має практичну й теоретичну цінність, містить обґрунтовані висновки на основі одержаних здобувачем достовірних результатів, що підтверджується документами. Основні наукові результати дослідження висвітлені в наукових публікаціях відповідно до вимог, визначених МОН України.

Дисертація Риган М. М. на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність 14.02.03 «Соціальна медицина») повністю відповідає паспорту наукової спеціальності 14.02.03 «Соціальна медицина», принципам академічної доброчесності та етичним нормам і принципам проведення наукових досліджень, вимогам пп. 7-9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ 17 листопада 2021 р. № 1197, та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, та може бути представлена до розгляду в спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

ПОСТАНОВИЛИ:

Рекомендувати дисертацію Риган М. М. на тему «Медико-соціальне обґрунтування оптимізації системи безпечного лікарняного середовища» до офіційного захисту на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.02.03 – «Соціальна медицина» у спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

Результати голосування:

«За» - 8,

«Проти» - немає,

«Утримались» - немає.

Прийнято одногосно.

Голова

д. мед. н., професор

Іван МИРОНЮК

Секретар

к. мед. н., доцент

Вікторія БІЛАК-ЛУК'ЯНЧУК

Рецензенти:

В. о. завідувача кафедри
громадського здоров'я,
професор кафедри наук про здоров'я,
д. мед. н., професор

Геннадій СЛАБКІЙ

Проректор з наукової роботи,
професор кафедри наук про здоров'я,
д. мед. н., професор

Іван МИРОНЮК

Професор кафедри наук про здоров'я,
д. мед. н., доцент

Валерія БРИЧ



*Зроблено записки Геннадію Слабкію, Івану Миронюку, Валерії Брич
з метою надання допомоги в зростанні кадрів ДВНЗ "УнНУ"
Володимир Гусак*